

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

DIDÀCTICA DE LA MÚSICA

Musicograma

Natalia García Martínez

Patricia Garcia Romero

Marta Solé Arrufat

Alba Naranjo Sánchez

Data de lliurament: 23/04/2021

Índex

	Pàg.
1. Continguts	2
2. Conclusions	5
3. Fonts documentals	6

1. Continguts

El musicograma s'ha creat amb l'objectiu de formar part d'un projecte educatiu transversal sobre la Revolució Francesa. La proposta està pensada per realitzar-se amb alumnes de 5è de primària i per tenir una duració d'un mes i mig.

A continuació, detallarem algunes de les assignatures i de les activitats que es duran a terme en aquest projecte.

- Música: Visualització de la pel·lícula musical "Els miserables (2012)" i treball de la cançó "Can you hear the people sing?" a través d'un musicograma, sobre el qual profunditzarem més endavant.
- Plàstica: Recerca d'obres artístiques que il·lustrin el període de la Revolució Francesa i anàlisi d'algunes d'elles, com ara "La llibertat guiant al poble".
- Coneixement del medi: Treball del context històric de la Revolució Francesa mitjançant l'ús de fonts primàries, com ara diaris o documents oficials de l'època, i fonts secundàries.
- Llengua i literatura (catalana, castellana i anglesa): Anàlisi de l'obra de "Els Miserables" escrita per Victor Hugo i creació de debats en relació amb el temari de l'obra.
- Educació física: Treballar l'expressió corporal a partir de representar un fragment de la pel·lícula. Crear danses en grups cooperatius mitjançant la banda sonora del film.
- Tecnologia: Recerca d'informació sobre les maquinàries de l'època i representació d'aquestes a través de dibuixos.
- Matemàtiques: Anàlisi de dades estadístiques sobre l'època, com per exemple, la taxa de natalitat o mortalitat i representació d'aquestes a través de diferents gràfiques.

Seguidament, aprofundirem en l'assignatura i les activitats de l'àmbit musical. Tal com s'ha comentat anteriorment, visualitzarem la pel·lícula musical "Els miserables" i ens centrarem a treballar la cançó "Do you hear the people sing?" a través d'un musicograma.

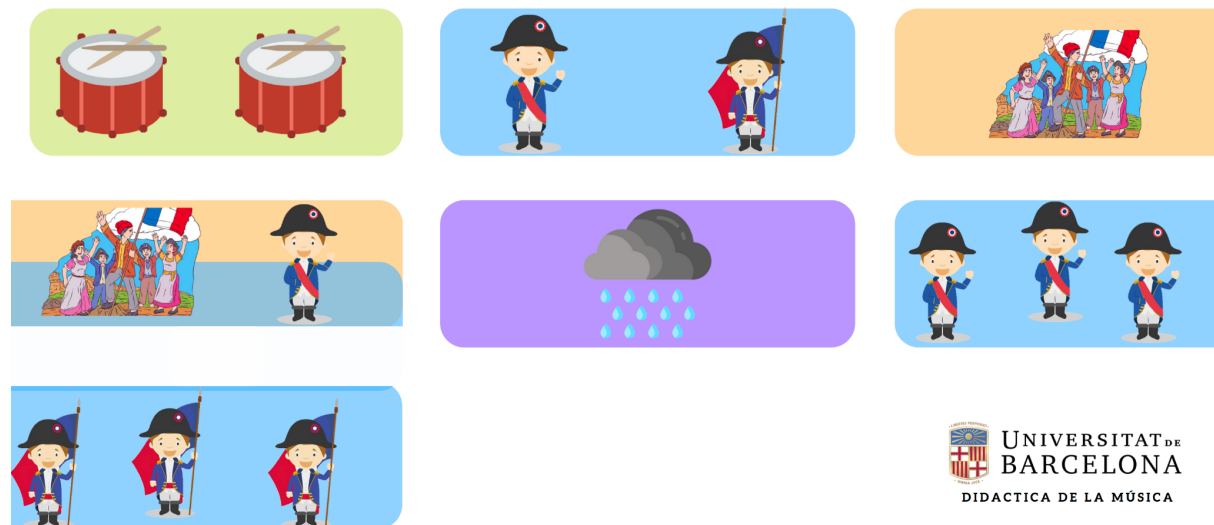
Per tal de dur-lo a terme, hem tingut en compte diversos aspectes que considerem essencials. Primerament, hem volgut que en tot moment el musicograma fos un suport visual i atractiu per l'infant, potenciant així el seu interès i un aprenentatge significatiu.

En segon lloc, hem considerat fonamental remarcar els diferents temes que apareixen al llarg de la cançó, per tal de promoure l'aprenentatge dels diversos elements que conformen l'obra. Aquest segon ítem l'hem aconseguit dividint el musicograma en rectangles de colors.

Altrament, hem donat molta importància als símbols que conformen els temes, sempre sent coherents amb la temàtica que evoca l'instrumental. Per aquest motiu, hem trobat adient utilitzar diversos símbols de la Revolució Francesa, com per exemple: soldats, el poble francès, la bandera francesa, etc.

Tot seguit, adjuntem la imatge del nostre musicograma:

DO YOU HEAR THE PEOPLE SING?

UNIVERSITAT DE
BARCELONA
DIDACTICA DE LA MÚSICA

El musicograma està format per una introducció i tres temes, els quals anomenarem A, B i C.

La peça musical comença amb dos redoblaments de tambor, simbolitzats amb les icones dels dos tambors. Aquesta introducció està representada amb **un rectangle de color verd**. A continuació, s'inicia el tema A, el qual està format per dues melodies lleugerament diferents (a i a'). Aquest el simbolitzem a través d'un **rectangle de color blau** i amb dos soldats francesos, fent una petita distinció: utilitzant la bandera francesa en la segona repetició de la melodia, ja que aquesta varia al final.

En el **tercer rectangle de color taronja**, s'introdueix el tema B, format també per dues melodies diferents. En la primera part d'aquest, ens evoca al poble francès lluitant per la revolta. En la segona part, es fusiona d'una manera subtil amb el tema A. Per tant, aquest tema estaria estructurat de la següent manera: b, b (a, a').

Posteriorment, sona el tercer i últim tema, representat amb un **rectangle de color lila** i amb una tempesta, ja que considerem que la seva melodia és més trista i apagada.

Per acabar, es repeteix el tema A amb una major intensitat. Per aquest motiu, hem volgut representar-ho fent servir més soldats, però sempre mantenint el mateix format que al principi, per tal que s'entengui que continua sent el mateix tema.

Seguidament, ens centrarem a explicar la implementació del musicograma dins l'aula, treballant-lo d'una manera cooperativa i didàctica.

Per començar, escoltarem una primera vegada la cançó amb els ulls tancats, per tal centrar-nos en l'oïda i focalitzar-nos en la peça musical. Seguidament, se'ls hi preguntarà quins elements han pogut distingir de la cançó, permetent així que els infants s'expressin i puguin iniciar un petit debat.

A continuació, se'ls hi proporcionarà el musicograma, que donarà peu a una segona reproducció de la cançó. No obstant això, aquesta vegada se n'anirà aturant la melodia, per tal de comentar de forma paral·lela els continguts del musicograma, de manera que els infants comprenguin el significat de la cançó en la seva globalitat.

Posteriorment, tornarem a escoltar la peça musical tots junts, però aquesta vegada sense aturar-la i tenint present el musicograma. D'aquesta manera, podrem analitzar els diferents elements que van apareixent.

Per acabar, oferirem un espai de reflexió i/o debat per concloure la sessió, al mateix temps que els plantejarem un seguit de qüestions per reflexionar sobre la utilitat del musicograma, com s'han sentit, si farien alguna proposta de millora, entre d'altres.

2. Conclusió

En primer lloc, ens agradaria destacar l'aprenentatge assolit en l'àmbit musical. A partir de la realització d'aquest musicograma hem pogut comprendre els elements que conformen una obra musical, com ara els temes i les unions entre ells. A més a més, ens hem adonat de la capacitat expressiva de la música i de tota la informació que ens proporciona.

En segon lloc, considerem que les audicions tenen un paper fonamental en les sessions de música, ja que contribueixen en el gaudi de la música i en l'aprenentatge d'aquesta. Un dels seus objectius de l'assignatura és educar l'oïda de forma activa. És per això que el musicograma és una eina que treballa tots els aspectes musicals, aconseguint una educació globalitzada i integral. A més a més, es tracta d'un recurs motivador que desperta l'interès per la música i amb el qual podem conèixer: la melodia, el ritme, la forma musical, els instruments, etc.

Així doncs, el musicograma es tracta d'una eina molt beneficiosa a l'hora de treballar amb una peça musical determinada, donat que facilita el seguiment d'aquesta i la seva comprensió a través de les grafies o els dibuixos. De fet, hem pogut evidenciar que utilitza la percepció visual per a millorar la percepció musical.

En darrer lloc, considerem important reflexionar sobre el procés de realització d'aquest treball. A l'hora de crear el nostre musicograma ens hem adonat que no ha estat feina fàcil trobar una cançó que fos adient per a infants de Primària, que es pogués treballar de forma transversal i que, alhora, ens expliqués una història determinada, és a dir, que tingués un context per tal de comprendre més fàcilment l'obra. Malgrat això, després d'una exhaustiva recerca, vam seleccionar la cançó de "Can you hear the people sing?", que considerem que és molt versàtil, ja que ens ha permès treballar a l'aula un tema cabdal com és la Revolució Francesa. Així mateix, un altre aspecte amb el qual vam presentar dificultats va ser la identificació dels diferents temes d'una mateixa obra, així com l'elaboració d'un esquema a partir del qual ens poguéssim guiar per fer el nostre musicograma.

Finalment, ens agradaria destacar que estem molt satisfetes amb el nostre treball i creiem que serà una eina que tindrem en compte en el nostre paper de mestres, ja que com hem comentat anteriorment, es tracta d'una activitat molt útil per a comprendre una peça musical.

3. Fonts documentals

Montoya Rubio, Juan Carlos & Rubio, Víctor & Ariño, José. (2009). *Musicogramas con movimiento. Un paso más en la audición activa*. Ensayos: Revista de la Facultad de Educación de Albacete, ISSN 0214-4824, Nº. 24, 2009, pàgs. 97-113.

González, P. (2019). *El musicograma como eje globalizador de la educación musical*. Revista ventana abierta. Recuperat de:

<http://revistaventanaabierta.es/el-musicograma-como-eje-globalizador-de-la-educacion-musical/#:~:text=Ventajas%20del%20uso%20de%20musicograma%20en%20el%20aula%20de%20música.&text=Facilita%20el%20proceso%20de%20lectura,disfrute%20por%20la%20audición%20musical>

Instrumental, Les Misérables 2012 Movie. *Do You Hear The People Sing?* (2019, 10 julio). [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=ZdirJJYcpJk>